

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav Dálného východu

Teorie a dějiny literatur zemí Asie a Afriky

Táňa Dluhošová

**Literárne pole a literatúra v ranom povojnovom období na Táiwāne
(1945–1949)**

**Literary Field and Literature in Early Post-war Period Táiwān
(1945–1949)**

Teze dizertačnej práce

Vedúca práce: Doc. Ph.Dr. Olga Lomová, CSc.

2013

Kontext práce:

Predkladaná práca sa sústreďuje na rané povojnové obdobie (1945-1949), kedy sa Táiwān po 50. rokoch, kedy bol kolóniou Japonska, vrátil späť pod správu Číny. Toto obdobie je v moderných dejinách Táiwānu pomerne zásadné, pretože behom týchto štyroch rokov došlo k výrazným zmenám nastavenia spoločenských podmienok, ktoré ovplyvnili rozvoj ostrova na ďalších 30. rokov. Povoynové obdobie oplýva hneď niekoľkými špecifikami. Skupiny obyvateľstva, či už Táiwānci, ktorí sa zrazu stali obyvateľmi Čínskej republiky, alebo Číňania, ktorí s prekvapením na ostrove našli mnoho japonských kultúrnych prejavov, sa totiž so samotným faktom „prinávratenia“ Táiwānu Číne vyrovnávajú rôznym spôsobom. Proces integrácie, bol veľmi komplikovaný a sprevádzaný procesmi sinizácie (zo strany čínskej menšiny) a reakcie na ňu (zo strany táiwānského obyvateľstva). Pre obe skupiny integrácia Táiwānu prinášala iný súbor problémov a ich možných riešení. O tom, že sa jednalo o proces skutočne bolestný, svedčí i povstanie celo-ostrovného charakteru, nazývané ako Incident z 28. februára 1947 (ďalej označovaný ako Incident 228), kedy sa miestni obyvatelia Táiwānu postavili voči čínskej vláde na ostrove. Toto povstanie bolo krvavo potlačené a ukončilo nádej Táiwāncov na vlastnú správu svojho územia.

Toto obdobie je však zaujímavé i pre procesy, ktoré sprevádzali pokusy rôznych činiteľov definovať, čo je Táiwān, táiwānská kultúra a literatúra; v akom vzťahu je k čínskej kultúre a literatúre; a ako sa má k nim pristupovať. Asi ako v každom období, kedy dochádza v výraznom posunu spoločenských paradigmát, i v povojnovom Táiwāne vystúpili rôzni činitelia, ktorí sa snažili presadiť svoju víziu táiwānskej spoločnosti. Predkladaná práca si kladie za cieľ identifikovať a zmapovať týchto činiteľov a ich definície táiwānskej literatúry.

Metodológia

Práca v spôsobe nahliadania na dianie na literárnej a kultúrnej scéne vyhádza z teórie *kultúrneho poľa* od francúzskeho sociológa Pierra Bourdieu (1993, 1996, 2010). Táto teória pomáha prekonávať dichotómiu, akou sa na povojnové obdobie pozerá táiwānská sekundárna literatúra. Tá všetko dianie v povojnovom období vidí predovšetkým ako opozíciu medzi čínskym autoritatívnym režimom, oproti ktorému stoja táiwānski intelektuáli bojujúci za autonómnosť. Takýto pohľad, ako ukazuje predkladaná práca v úvodnej kapitole, je veľmi zjednodušujúci a v podstate sa vzdáva plastického pohľadu na povojnovú kultúrnu a literárnu scénu. *Kultúrne pole* sa chápe ako dynamická štruktúra, ktorá je tvorená štruktúrou vzťahov medzi činiteľmi. Pozícia činiteľov v poli je podmienená *symbolickým kapitálom* (t.j. jeho

literárna alebo umelecká prestíž) konkrétneho aktéra, ktorý je uznávaný ostatnými aktérmi kultúrneho poľa. Bourdieu pri charakterizácii *kultúrneho poľa*, zjednodušene povedané, predovšetkým sleduje osciláciu jednotlivých aktérov na ose medzi ekonomickým a symbolickým ziskom. Zároveň tento lineárny pohľad rozširuje o plán prepojenia na štruktúry v poli moci a o plán príslušnosti činiteľa k nejakej triede, oboje na základe princípu homológií.¹ To mu dovoľuje charakterizovať symptomatické jednanie činiteľa v danej pozícii *kultúrneho poľa*, ktoré nazýva *habitus*.² Treba si však uvedomiť, že Bourdieu pracuje zajedno s teoretickým modelom, ktorý síce vychádza z pozorovaní reálnej kultúrnej scény a z pozorovaní objektívnych vzťahov jednotlivých členov, ale ním predstavovaný model implicitne predpokladá, že *kultúrne pole* je viacej-menej autonómne, predovšetkým na poli moci, a tendencie ktoré ho k poľu moci približujú sú späté s politickým alebo ekonomickým ziskom činiteľov. To, ako ukáže analytická časť predkladanej práce, nie je prípad Táiwānu v povojnovom období, kde pole moci aktívne zasahuje do jednania takmer všetkých činiteľov.

Pri riešení problému, ako aktérov identifikovať a ako pristúpiť k hodnoteniu ich pozícií, sa práca nechala voľne inšpirovať prístupom Franca Morettiho, ktorý v publikácii *Graphs, Maps and Trees: Abstract Models for A Literary History* (2005) sa snaží sledovať literárne fenomény v širšej perspektíve. Jeho štúdiá vývoja románu, ako žánru, ktorý masovo nastúpil na literárnu scénu v 19.storočí v Európe, nesleduje tento fenomén na príkladoch konkrétnych literárnych diel, ale na úrovni literárnej produkcie jednotlivých národných literatúr naprieč svetovou literatúrou. Dejiny literatúry chápe v celej šírke vrátane literárnych diel, ktoré sa nedostali do literárneho kánona. Tento pohľad, ktorý Moretti nazýva „pohľadom z diaľky“, odhaľuje vyššie štruktúry literatúry, ktoré pri čítaní jednotlivých diel („čítanie z blízka“) zostávajú skryté.

Táto práca, podobne ako Moretti či Bourdieu, do svojej analýzy zahrňuje všetky známe činitele. Pod vplyvom Morettiho je práca rozdelená na dva celky: časť (kap. 4) nazvaná *Čítanie z diaľky* sa snaží na základe kvantitatívnych metód identifikovať činiteľa literárneho poľa a ich *habitus*. Druhá časť (kap. 5), *čítanie z blízka*, si vyberá niekoľké časopisy, ako priesečníky pozícií mnohých činiteľov, aby ukázala nielen prezentované definície táiwānskej literatúry, ale i diela, ktoré boli v rámci týchto periodík vydávané a spôsob literárnej produkcie v povojnovom období. Posledne menovaný fenomén, Michelle

¹ Jedná sa štrukturálne priblíženie medzi činiteľmi dvoch odlišných, často i protichodných pozícií (napr. literárneho a politického poľa) na základe „náklonnosti“, solidarity so spoločenskou triedou, či politickou skupinou. Princíp homológie sa objavuje i v súvislosti vzťahu pozície a dispozície. (Bourdieu 1993, 44-45)

² Činitelia sa v rámci poľa chovajú podľa určitého vzorca, súhrnu zjavných vlastností a dispozície, ktoré Bourdieu nazýva *habitus*.

Hockxs (2003), taktiež vychádzajúc z teórie *literárneho poľa* od Pierra Bourdieu, vo svojej monografii *Questions of Style: Literary Societies and Literary Journals in Modern China* nazýva literárnym štýlom.

Rozvrhnutie práce:

Predkladaná práca si kladie za cieľ popísať mechanizmy kultúrneho a literárneho poľa tak, aby sa objasnil jeho charakter a po druhé predstaviť definície literatúry a literárnu produkciu vybraných činiteľov tohto obdobia. To však nie je možné bez širšieho historicko-spoločenského kontextu, do ktorého je literatúra zasadená a ktorý ju bezprostredne ovplyvňuje. Druhá kapitola práce sa zameria na historické pozadie povojnového obdobia, ekonomické podmienky a politické záujmy rozličných skupín počas procesu integrácie Táiwānu, ktoré na jednej strane viedli k špecifickému spôsobu vlády a zároveň i k proti-reakcii zo strany domáceho obyvateľstva. Dôraz sa bude klásť predovšetkým na rôznorodosť jednotlivých záujmových skupín, ktoré na politickom poli sledovali svoje mocenské ciele, čo sa odrazilo i na rozložení síl v rámci táiwānskej kultúrnej scény. Cieľom tohto historického úvodu nie je odhaľovanie nových faktov či súvislostí v povojnovom období či hodnotenie Incidentu 228 a jeho následných udalostí. Naopak historický úvod sa tu chápe ako načrtnutie sociálno-politického kontextu, ktorý rámcuje dianie na kultúrnej a literárnej scéne. Dôležitým momentom sa tu javí celý proces integrácie. To znamená nielen vývoj po roku 1945, ale i pred ním, ktorý nadstavil pravidlá spôsobu prevzatia ostrova zo správneho a kultúrneho hľadiska malo.

Incident 228 tu je skôr chápaný predovšetkým ako symbolický predel, ktorý oddeľuje krátke, šesťnásťmesačné obdobie Chén Yího vlády a následného obdobia, ktoré je ukončené príchodom ústrednej vlády Národnej strany z pevniny a nastolením politiky *bieleho teroru*. Pre pochopenie spoločenskej situácie preto nie je dôležité povstanie samotné, ale zmeny, ktoré mu predchádzali a ktoré vďaka povstaniu sa ešte viac prehĺbili po jeho potlačení.

Historický exkurz je vo veľkej miere vychádza zo štúdie Chén Cuilián (2003) *Pàixi dòuzhēng yú quánmóu zhèngzhì: 228 bēijù de lìng yī miàn* [Boj klík a politika taktizovania: iná tvár tragédie Incidentu z 28. februára]. Je to dané predovšetkým tým, akým spôsobom Chén Cuilián pristupuje k výkladu dejín okolo Incidentu 28. februára. Ako názov naznačuje, autorka sa zameriava na rôzne činitele vo sfére politickej moci, ktorých boj viedol k okolnostiam historických udalostí. Výklad sa tak nezužuje na popis boja medzi oficiálnou vládou na Táiwāne a domácim obyvateľstvom. Naopak ukazuje, že vláda guvernéra Chén Yího bola len jednou z klík, ktoré pôsobili v rámci Národnej strany a že mnohé rozhodnutia, ktoré urobil vychádzali skôr z vnútropolitického boja o kontrolu na Táiwānom a jeho bohatstvom, než

z potreby riešenia konkrétnych problémov týkajúcich sa správy ostrova. Preto táto štúdia pomáha dekonštruovať vágne definované termíny, ako sú: vláda Národnej strany či príst'ahovalci. Otvára tak pohľad na viac členitú štruktúru, než poskytujú dichotómie, ktoré sa často objavujú v sekundárnej literatúre: príst'ahovaní obyvatelia vs. domáci obyvatelia, vláda Národnej strany vs. lokálne elity apod. Vzhľadom na to, že predkladaná práca sa zaoberá dianím na táiwānskej kultúrnej a jej podriadenej literárnej scéne, a to z pohľadu vzťahov rôznych činiteľov, ktoré v rámci tejto štruktúry pôsobili, je zaujímavé sa pozrieť na rozloženie síl v rámci poľa moci. Štúdia Chén Cuilián práve takýto pohľad umožňuje, pretože si všima, v akom zastúpení kliky obsadzovali rôzne pozície, čo bolo ich motiváciami a kto do nich patril. Nie je nijakým prekvapením, že politickí činitelia sa často objavujú i v kultúrnych a literárnych kruhoch, prípadne, že majú väzby na tieto kruhy. A naopak, že činitelia kultúrnych kruhov majú väzby na politické sféry, čo im samozrejme v rôznej miere usnadňovalo presadenie sa i v rámci kultúrnej scény. Preto táto práca si bude všímať i týchto väzieb, ktoré sú kľúčové pri chápaní interakcie medzi sférou moci a kultúrnej scény. Toto prepojenie je najviac zrejmé u pozície *oficiálnej línie*, o čom neskôr pojednáva časť 5.1. tejto práce.

Tretia kapitola predstaví kultúrnu scénu, predovšetkým periodiká. Predstavenie najviac významných periodík tej doby, nám pomôže pochopiť, aké pozície činitelia okolo nich zastávali a čím sa oproti ostatným vydeľovali. Táto deskriptívna časť vychádzajúca predošetkým zo sekundárnej literatúry predstaví ako noviny (3.1.1.), tak i časopisy (3.1.2).

Vo štvrtej kapitole sa presúva pozornosť z periodík na jednotlivých činiteľov literárneho poľa, okolo týchto periodík. Pomocou kvantitatívnej analýzy popíše dynamiku poľa a konvergenciu jednotlivých periodík, ktorá naznačuje ich ideologickú príbuznosť. Zároveň ukáže množinu najviac aktívnych činiteľov, či už naprieč poľom (4.1.), alebo v rámci vytipovaných periodík (4.2.), čo priblíži skutočnú podobu poľa, ktorá nie je poznamenaná výberom literárnych historikov, ktorí *ex-post* určujú dominantné pozície na literárnom poli. Táto časť dopĺňuje stávajúce štúdie o povojnovom období nielen o „tvrdé faktá“ získané z analýzy distribúcie autorov v rámci existujúcich periodík, ale zároveň odhaľuje šírku popisovanej problematiky, ktorá je v sekundárnej literatúre zväčša zúžená len na zopár činiteľov.

Táto časť vychádzajúca kvantitatívnej analýzy pracuje s 48 periodikami a kultúrnymi prílohami, ktoré sú uvedené s konkrétnymi číslami v Prílohe I. Vzhľadom na to, že v povojnovom období bolo podľa Komisie propagandy okolo 80 až 90 periodík,³ toto číslo by ťažko

³ Táiwān shěng Xíngzhèng gōngshū Xuānchuán wěiyuánhùi, ed. (1946).

mohlo vypovedať o celkovom dianí na kultúrnom poli. Mnohé tieto periodiká sa však nezachovali a prekladaný výber obsahuje všetky dostupné kultúrne periodiká a prílohy, ktoré na Táiwáne v tomto období vychádzali a preto ich môžeme chápať ako reprezentatívnu vzorku. Tu treba tiež pripomenúť, že väčšina periodík, s ktorými práca pracuje, sú zachované len mikrofíšoch a často vo veľmi špatnej kvalite, čo výrazne obmedzuje možnosť získať všetky potrebné informácie (predovšetkým identifikácie mien) z existujúcich čísiel.

Jedným z cieľov práce je predstaviť najviac aktívnych členov kultúrneho poľa. Mená (a pseudonymy) všetkých prispievateľov vo všetkých hore zmienených periodikách boli zoradené podľa najvyššieho počtu výskytu naprieč periodikami. Vzhľadom na to, že celý zoznam obsahuje 3 775 položiek, nebolo možné pre všetky položky urobiť kontrolu mien a pseudonymov. Preto bolo zvolených len prvých 64 položiek, ktoré sa vyskytovali viac ako trikrát. Hľadanie styčných bodov medzi týmito činiteľmi nám pomôže objasniť, čo bolo chápané ako symbolický kapitál v tomto období. Treba na tomto mieste uznať, že výsledky takého párovania nie sú úplne dostačujúce a preto by bolo potrebné osloviť pamätníkov, ktorí sa na scéne pohybovali a preto mohol určiť zostávajúce miesta.

Vedľa identifikácie činiteľov s najvyšším symbolickým kapitálom druhým cieľom tejto práce je určiť pozície jednotlivých periodík na literárnom poli. Práca pracuje s hypotézou, že činitelia sú priťahovaní, ale zároveň i „pripúšťaní“ k pozíciám (napríklad postavou editora), vďaka podobným dispozíciám, podobným politickým názorom či umeleckým vkusom. Aký typ činiteľov lákal vybrané periodiká ukáže kapitola 4.2. K tomuto účelu boli vytipované tri kultúrne prílohy s najdlhším obdobím vydávania: *Hǎifēng* kultúrna príloha novín *Zhōnghuà rìbào*, kultúrna príloha *Xīndì* a literárna príloha *Qiáo*, obe v rámci novín *Táiwān xīnshēng bào*. I keď by sa mohlo zdať, že všetky prílohy sú napojené na tzv. *oficiálne* periodiká, preto ich pozícia bude rovnaká, analýza ukáže, že tomu tak nie nutne je a teda že prílohy boli na kmeňovom periodiku výrazne nezávislé. Úlohu tu hrá i otázka regiónu. Kým príloha *Hǎifēng* bola vydávaná v Táináne na juhu ostrova, prílohy *Xīndì* a *Qiáo* boli vydávané v Táiběi na jeho severe. Kým príloha *Hǎifēng* pokrývala celé skúmané obdobie, príloha *Xīndì* skončila v období, kedy sa začala vydávať príloha *Qiáo*.

V rámci týchto príloh bol vytvorený zoznam prispievateľov podľa frekvencie ich príspevkov. Pretože sa jednalo o prestížne prílohy a veľkým počtom čísiel, počet prispievateľov je opäť relatívne vysoký. Do bližšej analýzy bolo zahrnuté len činitelia, ktorí sa vyskytli štyri a viackrát. Podobne ako v predchádzajúcom prípade, boli mená a pseudonymy porovnané s databázou a prípadne zlúčené s ich variantmi. Výsledný zoznam opäť možno nájsť v kap. **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů..**

Posledným cieľom kvantitatívnej analýzy bola popísať, ktoré periodiká (a teda aj ich pozície) sú si v rámci kultúrneho poľa blízke (kapitola 4.3). Pri tejto úlohe opäť pracujeme s hypotézou, že činitelia okolo jednotlivých periodík zdieľajú podobné pozície. Tu opäť poslúžila celková tabuľka so všetkými menami a ich výskytom v jednotlivých periodikách, ktorej dáta boli použité v rámci zhlukovej analýzy. Tento nástroj nám pomocou dendogramu (**Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**) ukáže, ktoré periodiká mali najvyšší počet spoločných prispievateľov a preto mali k sebe najbližšie.

Piata kapitola je vlastne sériou prípadových štúdií, ktoré pojednávajú o charakteristikách vybraných periodík a ich činiteľov. Oproti „čítaniu z diaľky“ tak práca ponúka i „čítanie z blízka“, tu chápanú ako detailnejšiu analýzu publikovaného textu a literárneho štýlu, kde sa zameria na konkrétne formulácie definícií táiwánskej literatúry a detailnú analýzu literárnych diel, ako dôkazu týchto definícií. Na rozdiel od predchádzajúcej kapitoly sa z blízka zameria na jednotlivé periodiká, ako body, kde sa pretínajú pozície mnohých činiteľov. Na základe toho sa nám vyjaví charakteristika pozície, či v Bourdieho terminológii *habitus*. Táto časť necháva inšpirovať koncepciou „literárneho štýlu, ako ju chápe Michel Hockxs (2003). Literárny štýl tu nie je len ako konglomerát obsahu a formy literárneho diela, ale i spôsobu literárnej produkcie toho ktorého periodika, či toho ktorého autora.

Medzi vytipovanými periodikami sú také, ktoré zosobňujú rozdielne, často protichodné pozície: blízke *oficiálnej línii*, opozičný časopis *Zhèng jīng bào* (aktívne v prvom období 1945- 1947), ale i dve prílohy oficiálnych novín *Táiwān Xīnshēng bào: Táiwān fùnǚ* a *Qiáo*, dve na prvý pohľad nesúrodé prílohy, ktoré vznikli až po udalostiach Incidentu 228, kedy sa štruktúra literárneho poľa zmenila. Výber periodík sleduje delenie povojnového obdobia na dve obdobia: pred a po Incidente 228, ako dvoch rozličných štruktúr. Zároveň si, na rozdiel od ostatnej sekundárnej literatúry, všima i menej (či vôbec nie) dominantných pozícií literárneho poľa, čím sekundárnu literatúru doplňuje (*Zhèng jīng bào* a *Táiwān fùnǚ*).

Časť (5.1.) venujúca sa *oficiálnej línii* predstaví inštitucionálnu štruktúru, ktorá bola politicky i personálne naviazaná na spolupracovníkov okolo guvernéra Chén Yího. Kultúrna a jazyková politika, ktorá bola *oficiálnou líniou* presadzovaná a ktorá výrazne ovplyvnila i ich definíciu táiwánskej literatúry, bola formulovaná už pred príchodom na Táiwān. *Oficiálna línia* si ako platformu pre artikuláciu svojich stanovísk vybrala úvodníky oficiálneho denníka *Táiwān Xīnshēng bào*. Postupom času možno sledovať, ako sa definície táiwánskej kultúry radikalizujú. Táiwánsku kultúru, ovplyvnenú japonskými prvkami, chápajú voči čínskej kultúre

ako heterogénnu až nezlučiteľnú, a preto je nutné ju nahradiť kultúrou čínskou. Nová čínska kultúra bola definovaná na odkaze Májového hnutia a s dôrazom na nacionalizmus a jej zavedenie by dovŕšilo proces integrácie Táiwānu.

V otázkach literatúry sa pre Táiwān hľadal štandard, ktorý mali Táiwānci nasledovať. I keď zo začiatku literatúra bola chápaná úplne utilitárne v jej didaktickej funkcii, založením Táiwānského provinčného úradu pre publikácie a preklad a angažovaním jeho riaditeľa, Xǔ Shòuchānga, tento štandard získal jasnejšie kontúry. Vychádzajúc z kultúrnej politiky *oficiálnej línie* nová literatúra na Táiwāne mala vychádzať z odkazu Májového hnutia a akcentovať národný rozmer. Xǔ Shòuchāng ďalej definoval ideál spisovateľa, ktorý identifikoval s ikonou literatúry Májového hnutia, Lǚ Xùna. Vzhľadom ku krátkej dobe, ktorú *oficiálna línia* a jej predstavitelia mali k dispozícii publikovali len jednu zbierku rozprávok/poviedok, ktoré možno označiť ako modernú literatúru. *Zbierka rozprávok Dračia brána* takmer vo všetkom (rovina didaktická, ideologická i s odkazom na dielo Lǚ Xùna) splňuje definíciu literatúry, aká sa mala podľa *oficiálnej línie* na Táiwāne publikovať.

Oficiálna línia, ktorá na kultúrnej scéne pôsobila len do mája 1947, celkom jasne a razantne definovala obsah i formu Táiwānskej kultúry a literatúry. Ich dominantná pozícia, získaná prepojením s poľom moci, im nielen že dovoľovala definovať normy ako v jazyku, literatúre a v kultúre všeobecne, ale zároveň im umožnila tieto normy plošne šíriť.

Časopis *Zhèng jīng bào*, ktorý predstavuje druhú prípadovú štúdiu (5.2.), je vydávaný taktiež v prvom období, do Incidentu 228 a jeho redaktori sú činitelia, ktorí sa rekrutujú z radov táiwānských pokrokových intelektuálov. Redaktori na jednej strane predstavovali literatúru z Táiwānu pevninským čitateľom (pretože tí boli primárnymi čitateľmi), ale zároveň i definovali literatúru Táiwānu, ktorá mala byť spoločensky (až politicky) angažovaná, mala sa dotýkať aktuálnych tém doby a mala byť písaná v štandardnej čínštine. Zároveň výberom literárnych diel dopĺňovali celkovú „ideologickú líniu“ časopisu. Tá sa postupom času vyvíja: nadšenie z konca vojny a snaha o predstavenie Táiwānu v kontextu čínskej kultúry a literatúry, ktoré sa objavovali zo začiatku, boli nahradené určitou dezilúziou zo skutočnosti a prehlbujúcou sa priepasťou medzi Číňanmi a Táiwāncami. Výber literárnych diel dokazuje, že Táiwānci majú svojbytnú literárnu tradíciu, ktorá je schopná sa po formálnej stránke vyrovnáť požiadavkám *oficiálnej línie*. Čo, však časopis neprijal, bolo tvrdenie „pojaponečenia“ táiwānskej kultúry a dokazujú to i literárne diela, ktoré nesú politický podtext ukazujúci snahu Táiwāncov vymaniť sa z japonského područia. Tento názor tak vlastne vytvára vlastnú definíciu táiwānskej literatúry.

wānskej kultúry, ktorá sa formuje v opozícii k *oficiálnej línii*, na ktorú nadviažu i neskorší činitelia.

Tretou prípadovou štúdiou (5.3.) je literárna príloha *Qiáo*, ktorá bola od 1. 8. 1947 vydávaná u oficiálnych novín *Táiwān Xīnshēng bào*. Táto príloha na svojich stránkach priniesla niekoľko debát, ktoré sa z rôznych perspektív snažili definovať, čo je a ako by mala vyzeráť literatúra na Táiwāne. Prvá časť tejto kapitoly (5.3.1) predstaví tejto debaty a zároveň sa zameria na činiteľov, ktorí presadzovali jednotlivé definície. V druhej časti (5.3.2) potom budú predstavené literárne diela tých činiteľov, ktorí publikovali v prílohe najčastejšie. Tematický rozbor a forma, ako poézie tak i prozaických diel, ukáže, ako sa postupne formovala podoba táiwānskej literatúry a aké špecifiká mohla nadobúdať u jednotlivých autorov. Sledovanie literárneho štýlu z diachrónneho hľadiska ukáže, že debaty o literatúre, publikované okolo 100. vydania prílohy, výrazne ovplyvnili literárnu produkciu, prinášanú na stránkach tejto jedinečnej platformy v rámci povojnovej literárnej scény. Môžeme vyzorovať niekoľko tendencií. Kým v prvom období prevládajú diela čínskych autorov (či už skutočne pôsobiacich na ostrove alebo nie), v druhej polovine prevládajú jednoznačne autori, ktorí na Táiwāne žili. Okrem toho sa výraznejšie začína profilovať skupina miestnych spisovateľov. Tí dostávajú priestor predovšetkým preto, že redakcia umožňuje diela prekladať. Druhým faktorom je, že sa zapája mladá generácia študentov, ktorí študujú v čínskom jazyku na univerzitách, takže môžu požívať čínštinu ako jazyk literatúry. Výraznou zmenou v priebehu vydávania prílohy je záujem o zobrazenie Táiwānu a jeho špecifik. Toto vidíme ako na rovine teoretickej, tak na rovine tvorby.

Poslednou prípadovou štúdiou je príloha *Táiwān fūniǔ* (5.4.), taktiež publikovanej v rámci oficiálnych novín *Táiwān Xīnshēng bào*, ktorej zriaďovateľom prílohy bola totiž Táiwānská provinčná ženská pracovná komisia. Príloha *Táiwān fūniǔ* je na okraji záujmu i súčasných bádateľov. Pre tých, čo skúmajú ženské hnutia na Táiwāne, predstavuje periodikum organizácie, ktorá bola zložená prevažne z členiek pochádzajúcich z Číny, a preto ťažko hovoriť o „táiwānskej“ organizácii. Pre tých, čo skúmajú literatúru povojnového obdobia, táto príloha nie je zaujímavá, pretože po prvé neprináša jednoznačné odpovede na otázky tej doby (čo je Táiwān a jeho kultúra) a po druhé ani v nej nepublikovali významní aktéri tej doby. Ale podobne, ako ženská literatúra 50. rokov, ktorá je však formálne i literárne prepracovanejšia, i literatúra na stránkach prílohy *Táiwān fūniǔ* vypovedá o problémoch svojej doby, i keď z inej (ženskej) perspektívy.

Relatívne homogénny literárny štýl prílohy *Táiwān fūnǔ* je dielom predovšetkým jeho editorky, ktorá usmerňovala ako jej obsahovú tak i formálnu stránku. Takto definovaná podoba literatúry potom priťahovala len určitý okruh prispievateľov/-liek, ktoré podmienky mohli splniť. Literatúra, ktorá sa stránkach prílohy objavovala, na jednej strane bola v rámci povojnového literárneho poľa špecifická (zameranie sa na ženské otázky, dôraz na každodennosť, subjektívnosť pohľadu a ženská perspektíva a pod.), na druhej strane prekvapivo napĺňa definíciu literatúry artikulovanú pokrokovými intelektuálmi (aktuálnosť tém, dôraz na táiwānské prostredie a sociálna kritika). Pri pohľade na vizuálnu stránku periodika sa viac, ako inde odráža tendencia povojnového literárneho štýlu, ktorý dokazuje, že príklon k ľavicovým symbolom a rétorike, ani tak nemusel byť spôsobený vyznávaním myšlienok marxizmu či komunizmu, ale skôr dobovým úzom.

Záver

Predkladaná práca v prvom rade odhaľuje jednotlivé pozície literárneho poľa a zároveň prináša pohľady rôznych činiteľov na to, čo bola, alebo mala byť táiwānská literatúra v povojnovom období. Záverom možno škontatovať, že ako literárne pole, tak i literárne diskusie a literárne diela samotné, sa odkazovali k dobovému politickému diškurzu. Literatúra je väčšinou spoločensky angažovaná a osciluje medzi oficiálnou propagandou až k proletárskej utópii. Literatúra je nevyzretá ako po jazykovej tak i umeleckej stránke. Odráža však horúčkovité snaženie, ktorým táiwānska spoločnosť v tomto období prechádzala. Nejedná sa teda o autonómne literárne pole, i keď tendencie ku koncu skúmaného obdobia nasvedčujú tomu, že sa situácia začínala meniť.

Najväčším prínosom práce je nová metodológia kombinujúca kvantitatívnu a kvalitatívnu analýzu, ktorá predstavuje v kontexte štúdia rane povojnovej literárnej scény nový prístup a dopĺňa existujúce výklady tohto obdobia. Dvojité čítanie, ktoré na jednej strane sleduje štruktúru vzťahov činiteľov v rámci literárneho poľa a na strane druhej detailne popisuje definície a charakter literatúry, ktorá vychádza v periodikách, navrhuje spôsob, akým sa možno na literatúru pozeráť vo všeobecnosti. Na dôvažok navrhovaná kvalitatívna metóda v súčasnosti predstavuje najširšie pojatú analýzu rane povojnovej táiwānskej literatúry a jej dielčie výsledky sa zhodujú so závermi ostatných bádateľov, ktorí volia iný prístup. Kvalitatívna metóda potom okrem známych časopisov a príloh predstavuje materiál, ktorý bol zatiaľ opomínaný. Tento spôsob nahliadania na literatúru, ktorý ju vidí v širšom spoločenskom kontexte, tiež prináša ďalšie možnosti štúdia. Presahom do minulosti, či do budúcnosti, by sa ukázalo, ako sa činitelia vyrovnávajú s politickými zlomami. Naopak presah

do iných sfér povojnového kultúrneho života (film, divadlo, výtvarné umenie a pod.) by sa ukázala dynamika celého kultúrneho poľa. To však vyžaduje ďalší výskum a zber informácií. Nepochybujem však, že by poskytol alternatívny pohľad do umeleckého života povojnového Taiwanu, ktorý nebol až tak čiernobiely, ako ho interpretuje súdobý výklad dejín táiwänskej literatúry.

Výber z bibliografie:

Primárna literatúra – dobové periodiká

Qiánfēng 前鋒.

Rénmín dǎo bào 民導報.

Táiwān wénhuà 臺灣文化.

Táiwān wénxué cóngshū kān 台灣文學叢書刊.

Táiwān Xīnshēng bào 臺灣新生報.

Táiwān xīnshēng bào 台灣新生報, *Táiwān fùnǚ* 台灣婦女.

Táiwān xīnshēng bào 台灣新生報, *Wényì* 文藝.

Táiwān Xīnshēng bào 臺灣新生報, *Qiáo* 橋.

Zhèng jīng bào 政經報.

Sekundárna literatúra

BOURDIEU, Pierre (1993). *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature*. Preložil a editoval Johnson, Randal. Cambridge, New York: Polity Press, Columbia University Press. ISBN 978-0231082877.

————— (1996). *The Rules of Art: Genesis and Structure of the Literary Field*. Preložil Emanuel, Susan. Cambridge: Polity Press. ISBN 0-8047-2627-2.

————— (2010). *Pravidla umění: Vznik a struktura literárního pole*. Preložili Petr Kylvoušek a Petr Dytrt. Brno: Host. ISBN 978-80-7294-364-7.

CÀI Shéngqí 蔡盛琦 (2005). *Zhàn hòu chūqí Táiwān de túshū chūbǎn – 1945 zhì 1949 戰後初期臺灣的圖書出版—1945至1949年* [Vzdávanie kníh v rane povojnovom období na Táiwāe: 1945–1949]. *Guóshǐguǎn xuéshù jìkān* 國史館學術季刊. **5**(marc), 210-251. ISSN 1726-7331.

Cáituán fǎrén Táiwān wénxué fāzhǎn jījīn huì 財團法人台灣文學發展基金會 (2011). *Táiwān wénxué qīkān shǐ biānzhuǎn jì cángpǐn quánshì jìhuà (dì èr jīeduàn): Xiūdìng hòu zǒng chéngguǒ bàogào* 台灣文學期刊史編纂暨藏品詮釋計劃 (第二階段): 修訂後總成

果報告. Zadávatel: Guóli Táiwān wénxué guǎn 國立台灣文學館. Poskytnuté časopisom Wénxùn.

- CHANG, Doris T. (2009). *Women's Movements in Twentieth-Century Taiwan*. Urbana – Chicago: University of Illinois Press. ISBN 978-0252033957.
- CHÉN Cuilián 陳翠蓮 (1995). *Pàixì dòuzhēng yú quánmóu zhèngzhì: 228 bēijù de lìng yī miàn* 派系鬥爭與權謀政治: 二二八悲劇的另一面. Táiběi: Shíbào chūbǎnshè 時報出版社. ISBN 9571315788.
- (2002). Qù zhímín yǔ zài zhímín de duìkàng: yǐ 1946 nián “Táiwān nùhuà” lùnzhan wéi jiāodiǎn 去殖民與再殖民的對抗: 以一九四六年「臺灣奴化」論戰為焦點. *Táiwān shǐ yánjiū* 臺灣史研究. 9(2), 145-201. ISSN 1024-2805.
- Chén Fāngmíng 陳芳明 (2001 a). *Táiwān xīn wénxué shǐ: dì jiǔ zhāng: Zhàn hòu chūqī wénxué de chóngjiàn yǔ dùncuò* 臺灣新文學史: 第九章: 戰後初期文學的重建與頓挫. *Liánhé wénxué*. 17(5), 150-163. ISSN 1017-0898.
- (2001 b). *Táiwān xīn wénxué shǐ: dì shí zhāng: Èrèrbā shìjiàn hòu de wénxué rèntóng yǔ lùnzhan* 臺灣新文學史: 第十章: 二二八事件後的文學認同與論戰. *Liánhé wénxué* 聯合文學. 17(6), 162-175. ISSN 1017-0898.
- CHÉN Guóxiáng 陳國祥 a ZHÙ píng 祝萍 (1987). *Táiwān bào yè yǎn jìn sìshí nián* 臺灣報業演進四十年. Táiběi: Zìlì wǎnbào 自立晚報.
- CHÉN Jiànzhōng 陳建忠 (2007). *Bèi zǔzhòu de wénxué: Zhàn hòu chūqī (1945–1949) Táiwān wénxué lùnjí* 被詛咒的文學: 戰後初期臺灣文學論集. Táiběi: Wǔnán 五南. ISBN 9789571145839.
- Findeisen, Raoul David (2009). Newspaper Supplements as Literary Playground: The Case of *Chenbao fukan* (1921-1928). *Studia Orientalia Slovaca*. 8, 63-110. ISSN 1336-3786.
- HÉ Yílín 何義麟 (1996). *Zhàn hòu chūqī Táiwān bàozhǐ zhī bǎocún xiànkàng yǔ shǐliào jiàzhí* 戰後初期臺灣報紙之保存現況與史料價值. *Táiwān shǐliào yánjiū* 臺灣史料研究. 8, 88-97. ISSN 1024-8331.
- (1997). *Zhàn hòu chūqī Táiwān chūbǎn shìyè fāzhǎn zhī chuánchéng yǔ yízhí (1945–1950): zázhi mùlù chūbiān hòu zhī kǎochá* 戰後初期台灣出版事業發展之傳承與移植(1945–1950) —雜誌目錄初編後之考察. *Táiwān shǐliào yánjiū* 臺灣史料研究. 10, 3-24. ISSN 1024-8331.
- (2012). Líng huó de biānjí fāngzhēn — *Xīnxīn jiǎnjiè* 靈活的編輯方針 — 《新新》. *Wénxùn* 文訊. 318, 98-99. ISSN 1019-9128.
- HEYLEN, Ann a SOMMERS, Scott, ed. (2010) *Becoming Taiwan: From Colonialism to Democracy*. Wiesbaden: Harassowitz, 18. ISBN 978-3447063746.
- HOCKX, Michel (2003). *Questions of Style: Literary Societies and Literary Journals in Modern China, 1911–1937*. China Studies; Vol.2. Leiden, Boston, Köln: Brill. ISBN 978-9004129153.
- HUÁNG Huìzhēn 黃惠禎 (2009). *Zuǒyì pīpàn jīngshén de duànjiē: Sìlíng niándài Yáng Kuí wénxué yǔ sīxiǎng de lìshǐ yánjiū* 左翼批判精神的鍛接: 四〇年代楊逵文學與

- 思想的歷史研究。Táiběi: Xiùwēi zīxùn kējì 秀威資訊科技。ISBN 9789862212400.
- HUÁNG Shíjiā 黃石嘉 (1996). *Táiwān guāngfù chūqí de shīfàn jiàoyù (1945–1949)* 臺灣光復初期的師範教育. *Táiběi wénxiàn* 臺北文獻. December. ISSN 1021-0660.
- HUÁNG Yīngzhé 黃英哲 (1992). *Xǔ Shòucháng yǔ Táiwān (1946–48): Jiān lùn Èrèrbā qiánxī Táiwān shěng Xíngzhèng zhǎngguān gōngshǔ de wénhuà zhèngcè* 許壽裳與臺灣 (1946–48) : 兼論二二八前夕臺灣省行政長官公署的文化政策. In: *Èrèrbā xuéshù yánjiū lùnwén jí (1991)* 二二八學術研究論文集 (1991) . Èrèrbā mínjiān yánjiū xiǎozǔ 二二八民間研究小組, ed. Táiběi: Zìlì wǎnbào wénhuà chūbǎn bù 自立晚報文化出版部.
- (1994). *Lǚ Xùn sīxiǎng zài Táiwān de chuánbò (1945–1949): Shìlùn zhàn hòu chūqí de wénhuà chóngjiàn yǔ guójiā rènshi* 魯迅思想在臺灣的傳播, 1945–1949: 試論戰後初期的文化重建與國家認識. In: *Rèntóng yǔ guójiā: Jìndài zhōng-xī lìshǐ de bǐjiào* 認同與國家: 近代中西歷史的比較. Zhōngyāng yánjiùyuàn Jìndàishǐ yánjiū suǒ 中央研究院近代史研究所, eds. Táiběi: Zhōngyāng yánjiùyuàn Jìndàishǐ yánjiū suǒ 中央研究院近代史研究所. ISBN 9789576712555.
- (1997). *Zhàn hòu chūqí Táiwān de wénhuà chóngbiān (1945–1947): Táiwānrén ,núhuà‘ le ma?* 戰後初期臺灣的文化重編 (1945–1947) : 臺灣人「奴化」了嗎? . In: *Héwèi táiwān? : Jìndài Táiwān měishù yǔ wénhuà rèntóng lùnwén jí* 何謂台灣? : 近代臺灣美術與文化認同論文集. Xíngzhèng yuàn Wénhuà jiànshè wěiyuánhui 行政院文化建設委員會, ed. Táiběi: Xíngzhèng yuàn Wénhuà jiànshè wěiyuánhui 行政院文化建設委員會.
- (2007). “*Qù Riběnhuà*” “*Zài Zhōngguó huà*”: *Zhàn hòu Táiwān wénhuà chóngjiàn, 1945–1947* (「去日本化」 「再中國化」 : 戰後臺灣文化重建, 1945–1947). Táiběi: Màitián 麥田, Chéngbāng wénhuà chūbǎn 城邦文化出版. ISBN 978-9861733142.
- JACOBS, Bruce J. (1990). *Táiwān rén yǔ Zhōngguó Guómíndǎng 1937–1945: Táiwān ,bànshān rén‘ de qǐyuán* 臺灣人與中國國民黨 1937–1945: 臺灣「半山人」的起源. *Táiwān fēngwù* 臺灣風物. **40**(2), 17-54. ISSN 0496-7070.
- JIN Lián 錦連 (1992). *Jì Yínlínghuì èr sān shì: Zhū Shí yù Shī Jīnqīū* 記銀鈴會二三事—朱實與施金秋. *Wénxué Táiwān* 文學台灣. 2 [25. marec], 20-23.
- LAI, Tse-han, MYERS, Ramon H. a WEI, You (1991). *A Tragic Beginning: The Taiwan Uprising of February 28, 1947*. Stanford: Stanford University Press. ISBN 978-0804718295.
- Lǐ Rùitóng 李瑞騰 (1997). *Guāngfù chūqí Táiwān xīnshēng bào ,Wényì‘ fùkān yánjiū* 光復初期台灣新生報《文藝》副刊研究. In: Yǎ Xián 痲弦 a CHÉN Yìzhī 陳義芝, eds. *Shìjiè Zhōngwén bàozhǐ fùkān xué zōng lùn* 世界中文報紙副刊學綜論. Táiběi: Xíngzhèng yuàn Wén jiàn huì 行政院文建會. ISBN 957-0205326.

- Lǐ Xiǎofēng 李筱峰 (1996). *Cóng Mínbào kàn zhàn hòu chūqī Táiwān de zhèng-jīng yǔ shèhuì* 從《民報》看戰後初期臺灣的政經與社會. *Táiwān shǐliào yánjiū* 台灣史料研究. 8 [4.august], 98-122. ISSN 1024-8331.
- Lín Fàn 林梵 (1984). *Ràng tāmen chūtǔ: Táiwān xīnshēngbào 'Qiáo' fùkān xiǎoshuō xuǎnjiè* 讓他們出土:臺灣新生報「橋」副刊小說選介. *Wénxué jiè* 文學界. 10, 215-223. ISSN 1673-2111.
- Lín Hēngtài 林亨泰 (1998). ,Yín líng huì' shǐhuà 「銀鈴會」史話 [Ústne podaná história o ,Yín líng huì']. In: *Lín Hēngtài quánjí* 林亨泰全集. Zv. 5, *Wénxué lùnshù juǎn 2* 文學論述卷 2. Zhānghuà: Zhānghuà xiàn lì wénhuà zhōngxīn 彰化縣立文化中心.
- Lín Shǔguāng 林曙光 (1984). *Táiwān guāngfù chūqī rìwén xiězuò de huígù* 臺灣光復初期日文寫作的回顧. *Wénxué jiè* 文學界. 10. 147-223. ISSN 1673-2111.
- (1994). *Gǎnniàn qí yuán diào Gē Léi* 感念奇緣弔歌雷. *Wénxué jiè* 文學界 11[5.úl], 20-23. ISSN 1673-2111.
- Lín Qiūmǐn 林秋敏 (2003). *Táiwān shěng xīn yùn fùnǚ gōngzuò wěiyuánhui yǔ zhàn hòu chūqī Táiwān fùnǚ gōngzuò* 台灣省新運婦女工作委員會與戰後初期臺灣婦女工作. *Guóshǐ guǎn xuéshù jíkān* 國史館學術季刊. 3, 283-302. ISSN 1726-7331.
- Lǚ Zhèng huì 呂正惠 (1995). *Wénxué jīngdiǎn yǔ wénhuà rèntóng* 文學經典與文化認同. Táiběi: Jiǔ gē 九歌. ISBN 9575603583.
- MARUKAWA, Tetsushi 丸川哲史 (2005). ,Qù zhímín huà' yǔ ,zǔguó huà': *Cóng Xīnshēng bào „Qiáo“ fùkān de lùnzhēng tán qí yì hán* 「去殖民化」與「祖國化」：從《新生報》「橋副刊的論爭談其意涵. In HUÁNG Jùnjié 黃俊傑, ed. (2005). *Guāngfù chūqī de Táiwān sīxiǎng yǔ wénhuà de zhuǎnxíng* 光復初期的臺灣思想與文化的轉型. Táiběi: Guóli Táiwān dàxué chūbǎn zhōngxīn 國立臺灣大學出版中心. 277-301. ISBN 9860008752.
- MORETTI, Franco (2005). *Graphs, Maps and Trees: Abstract Models for A Literary History*. London – New York: Verso. ISBN 978-1844671854.
- PÉNG Ruìjīn 彭瑞金 (1984). *Jì yī jiǔ sī bā nián qián hòu de yīchǎng Táiwān wénxué lùnzhàn* 記一九四八年前後的一場臺灣文學論戰. *Wénxué jiè* 文學界.10 [máj], 2-15. ISSN 1673-2111.
- (1997). *Qiáo fùkān shǐmò* 《橋》副刊始末. *Táiwān shǐliào yánjiū* 台灣史料研究. 9 [máj], 34-47. ISSN 1024-8331.
- PHILLIPS, Steven E. (2003). *Between Assimilation and Independence: The Taiwanese Encounter Nationalist China, 1945–1950*. Stanford: Stanford University Press. ISBN 9780804744577.
- QÍN Xiáncì 秦賢次 (2012 b). *Kāipì xīn shìjiè de yuándì: Táiwān wénhuà jiǎnjiè* 開闢新世界的園地：《台灣文化》簡介. *Wénxùn* 文訊. 318, 106-107. ISSN 1019-9128.
- (2012c). *Xīn zhīshì de zàixiàn Wénhuà jiāoliú—jiǎnjiè* 《新知識》的再現《文化交流》—簡介. *Wénxùn* 文訊. 318, 109-110. ISSN 1019-9128.
- SHITAMURA, Sakujiro 下村作次郎 (1999). *Zhàn hòu chūqī Táiwān wéntán yǔ Lǚ Xùn* 戰後初期臺灣文壇與魯迅. Preložil Qīu Zhènruì 邱振瑞. In NAKAJIMA, Toshio 中島

- 利郎, ed. *Táiwān xīn wénxué yǔ Lǔ Xùn* 臺灣新文學與魯迅. Táiběi: Qiánwèi 前衛, 122-145. ISBN 9578012233.
- SHÍ Jiājū 石家駒 (1999). *Yī chǎng bèi zhē duàn de wénxué lùnzhēng: Guānyú Táiwān xīn wénxué zhū wèntí dì lùnzhēng (1947-1949)* 一場被遮斷的文學論爭：關於台灣新文學諸問題的論爭(1947-1949). In CHÉN Yìngzhēn 陳映真 a ZÈNG Jiànmin 曾健民, eds. (1999). *Táiwān wénxué wèntí lùn yì jí: 1947-1949* 臺灣文學問題論議集：1947—1949. Táiběi: Rénjiān 人間, 1-25. ISBN 957-8660-56-1.
- Táiwān shěng xíngzhèng zhǎngguān gōngshǔ, Xuānchuán wěiyuánhui 台灣省行政長官公署宣傳委員會 (1946). *Táiwān yī nán lái zhī xuānchuán* 臺灣一年來之宣傳. Táiběi: Táiwān shěng xíngzhèng zhǎngguān gōngshǔ, Xuānchuán wěiyuánhui. 34. *Xīn Táiwān jiànshè cóngshū* 新台灣建設叢書, 1.
- XIANG Yáng 向陽 (2012 a). *Zhàn hòu Táiwān wénxué chuánbò de xīn jiù jiāotì — Xīnfēng jiǎnjiè* 戰後台灣文學傳播的新舊交替—《新風》簡介. *Wénxùn* 文訊. 318, 96-97. ISSN 1019-9128.
- (2012 b). *Yǒngyuǎn zhàoyào quán Tái — Rì yuè tán jiǎnjiè* 永遠照耀全台—《日月譚》簡介. *Wénxùn* 文訊. 318, 102-103. ISSN 1019-9128.
- (2012 c). *Zuǒyì wénrén fābiǎo yuándì: Nánfāng zhōubào jiǎnjiè* 左翼文人發表園地：《南方週報》簡介. *Wénxùn* 文訊. 318, 113. ISSN 1019-9128.
- XIAO Dí 蕭荻 (2001). *Huíyì hé fǎnchú* 回憶和反芻. In: Zēng Jiànmin 曾健民, ed. *Nàxiē nián, wǒmen zài Táiwān...* 那些年，我們在台灣……. Táiběi shì: Rénjiān chūbǎn shè 人間出版社, 9-22. *Sīxiǎng yǔ chuàngzuò cóngkān* 思想與創作叢刊, 4. ISBN 957-8660-68-5.
- Xǔ Jièlín 許介麟 (1998). *Zhàn hòu Táiwān shǐjì* 戰後臺灣史記. 3zv. Táiběi: Wényīng táng 文英堂. ISBN 978-967-8811-04-1.
- Xǔ Jùnyǎ 許俊雅 (2012). *Zhōng Tái gǔdiǎn wénrén jiāoliú zhī dàchéng: Táiwān shī bào jiǎnjiè* 中台古典文人交流之大成：《臺灣詩報》簡介. *Wénxùn* 文訊. 318, 120-121. ISSN 1019-9128.
- Xǔ Shīxuān 許詩萱 (1999). *Zhàn hòu chūqī (1945.8 – 1949.12) Táiwān wénxué de chóngjiàn: Yǐ Táiwān xīnshēng bào „Qiáo“ fùkān wèi zhǔyào tàntǎo duìxiàng* 戰後初期 (1945.8 – 1949.12) 臺灣文學的重建——以《臺灣新生報》「橋」副刊為主要探討對象. Táizhōng. Nepublikovaná magisterská práca. Guólì Zhōngxìng dàxué 國立中興大學.
- XÚ Xiùhuì 徐秀慧 (2007). *Zhàn hòu chūqī (1945-1949) Táiwān de wénhuà chǎng yù yǔ wénxué sīcháo* 戰後初期 (1945-1949) 台灣的文化場域與文學思潮. Táiběi xiàn Bǎnqiáo shì: Dàoxiāng 稻鄉. ISBN 9789866913235.
- Xǔ Yùchéng 許育誠 (1995). *Yī qún chéngshí qiānxū de péngyǒu: Cānyù Yín líng huì zhī huíyì* 一群誠實謙虛的朋友：參與銀鈴會之回憶. In: Yáng Sùqíng 楊素晴 a Lín Sōngyuán 林松源, ed. *Táiwān shīshǐ, Yín líng huì lùn wén jí* 台灣詩史「銀鈴會」論文集. Zhānghuà: Táiwān Huángxī wénhuà xuéhuì 台灣磺溪文化學會, 124-132.

- YÈ Shítāo 葉石濤 (1984). *Liúlèi sā zhǒng de, bì huānhū shōugē—guāngfù chūqí de Táiwān rìwén wénxué* 流淚撒種的，必歡呼收割—光復初期的台灣日文文學. *Wénxué jiè* 文學界. **9**. ISSN 1673-2111.
- YÈ Yòumíng 葉幼明, ed. (1996). *Xīnyì Xīnxù dúběn* 新譯新序讀本. Táiběi: Sān mín shū jú, 202. ISBN 9789571423883.
- YOKOCHI Takeshi 橫地剛 (2002). *Nántiān zhī hóng: Bǎ èr èrbā shìjiàn kè zài bǎnhuà shàng de rén* 南天之虹：把二二八事件刻在版畫上的人. Táiběi: Rénjiān 人間. ISBN 9578660731.
- (2005). Yī jiǔ sì qī nián de „Wǔsì“ wényì jié— „Jiānmò“ rúhé bèi dǎpò 一九四七年的「五四」文藝節—「緘默」如何被打破. In: HUÁNG Jùnjié 黃俊傑, ed. (2005). *Guāngfù chūqí de Táiwān sīxiǎng yǔ wénhuà de zhuǎnxíng* 光復初期的臺灣思想與文化的轉型. Táiběi: Guólì Táiwān dàxué chūbǎn zhōngxīn 國立臺灣大學出版中心. ISBN 9860008752.
- YÓU Shèngguān 游勝冠 (1993). Zhàn hòu dì yī chǎng Táiwān lùnzhan 戰後的第一場台灣文學論戰. *Táiwān shǐ tiányè yánjiū tōngxùn* 台灣史田野研究通訊. 27 [jún], 26-41. ISSN 0021-8308.
- ZHĀNG Yánxiàn 張炎憲 (1997). *Qiánfēng zázhi chuàngkānhào* 《前鋒》雜誌創刊號. *Táiwān shǐliào yánjiū* 台灣史料研究 10, 56-61. ISSN 1024-8331.
- ZHÈNG Zǐ 鄭梓 (1994). *Zhàn hòu Táiwān de jiēshōu yǔ chóngjiàn: Táiwān xiàndài shǐ yánjiū lùnji* 戰後臺灣的接收與重建：臺灣現代史研究論集. Táiběi: Xīnhuá túshū gōngsī 新華圖書公司. ISBN 957-8939-00-0.
- ZHUĀNG Huìdūn 莊惠惇 (1999). Zhàn hòu chūqí Táiwān de zázhi wénhuà 戰後初期台灣的雜誌文化. *Táiwān fēngwù* 台灣風物 **48** (4), 51-81. ISSN 0496-7070.